

7. SINIF TÜRKÇE DERSİ
TAM ÖĞRENME ÇALIŞMASI
BİRLEŞİK ÇEKİMLİ FİİLLERİN ANLAMI

KONU ANLATIMI

BİRLEŞİK ÇEKİMLİ FİİLLERİN KATTIĞI ANLAMLAR:

Birleşik zamanlı fiiller, eklendikleri fiile zaman anlamının yanı sıra “küçümseme, terk edilmiş alışkanlık, kesinlik, ihtimal, başkasından duyma, umursamama, gerçekleşmemiş niyet” gibi anlamlar da kazandırır.

1. Küçümseme / İnanmama Anlamı

“-miş + mış” birleşik yapısı cümleye küçümseme, inanmama, alay, kinaye anlamı katar.

Örnek:

Dediğine göre dün yerine bırakmışmış.

2. Terk Edilmiş Alışkanlık Anlamı

“-r + di” birleşik yapısı cümleye terk edilmiş alışkanlık anlamı katar.

Örnek:

Önceden günde bir saat kitap okurduk..

3. Başkasından Duyma Anlamı

“-r + miş, -yor + muş” birleşik yapıları cümleye başkasından duyma, başkasından öğrenme anlamı katar.

Örnek:

Ödevlerini öğretmenine gösteriyormuş.

4. Gerçekleşmemiş Beklenti Anlamı

“-ecek + ti” birleşik yapısı cümleye gerçekleşmemiş beklenti, gerçekleşmemiş niyet anlamı katar.

Örnek:

Okulun yukarısındaki yamaçta uçurtma uçuracaktık.

5. Kesinlik Anlamı

“-miş + tir” birleşik yapısı bazı durumlarda cümleye kesinlik anlamı katar.

Örnek:

Makineleri kapatın, mesai sona ermiştir.

6. Olasılık / İhtimal Anlamı

“-miş + tir” birleşik yapısı bazı durumlarda ise cümleye ihtimal, olasılık anlamı katar.

Örnek:

Bizden önce buraya onlar gelmiştir.

7. Koşul (şart) Anlamı

“miş,yor,ecek +se” birleşik yapısı cümleye şart anlamı katar.

Örnek:

Bizimle gelecekse, telefonumuzu beklesin.

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki cümlelere birleşik çekimli fiillerin cümleye kattığı anlamları altlarına yazınız.

Otobüs çoktan terminale girmiştir.

[.....]

Sabahları bir bardak süt içerdim.

[.....]

Olanlar duyulursa babam çok kızar.

[.....]

Çantalarınızı toplayın, dersimiz sona ermiştir.

[.....]

Derse başlamadan önce mutlaka hikaye anlatırdı.

[.....]

Gelecek pazartesi mutlaka gelirmiş.

[.....]

Elindeki çalıyla yılan öldürmüştü.

[.....]

Eve gelmeyecekse, balık hanededir.

[.....]

Şimdiye kadar verdiğim adrese ulaşmıştır.

[.....]

Sorun çözülmüştür, herkes evlerine gitsin.

[.....]

Haftada bir kütüphanede buluşurduk.

[.....]

Gitmeden önce bize uğrayacaktın.

[.....]

ETKİNLİK

Aşağıdaki fiilleri yanında verilen anlamı sağlayacak şekilde cümle içinde kullanınız.

Oku - (Terk edilmiş alışkanlık)

Bit - (kesinlik)

Yaz - (gerçekleşmemiş beklenti)

Yüz - (olasılık)

Tırman - (küçümseme-beğenmeme)

Aşağıdaki cümlelerde birleşik zamanlı çekimlerin cümlelere kattığı anlamları işaretleyiniz.

Güya benden önce gelmişmiş.

[] Küçümseme [] Gerçekleşmemiş beklenti
[] Koşul (bir olaya bağlı olma) [] Kesinlik

Geçen hafta projesini teslim etmeliydi.

[] Olasılık [] Gerçekleşmemiş beklenti
[] Başkasından duyma [] Terk edilmiş alışkanlık

Daha önce çok giderdim.

[] Olasılık [] Gerçekleşmemiş beklenti
[] Başkasından duyma [] Terk edilmiş alışkanlık

Lütfen ayağa kalkın, hakkınızdaki karar verilmiştir.

[] Küçümseme [] Gerçekleşmemiş beklenti
[] Koşul (bir olaya bağlı olma) [] Kesinlik

Şimdi odasında kitap okuyormuş.

[] Olasılık [] Gerçekleşmemiş beklenti
[] Başkasından duyma [] Terk edilmiş alışkanlık

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birleşik çekimli fiil cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Söylenenleri mutlaka duymuştur.
B) Şimdi Samsuna ulaşmıştır.
C) Sınavı bitirmiş buraya dönüyordur.
D) Makineleri susturun matbaa kapatılmıştır.

2. “Gelmeden önce markete uğrayacaktım.” Cümlesinde birleşik zamanlı fiil aşağıdaki anlamlardan hangisini katmıştır?

- A) Terk edilmiş alışkanlık
B) Gerçekleşmemiş beklenti.
C) Bir işi yapmaya bağlı olma.
D) Başkasından duymuş olma.

3. “Şiiri bir tek kendisi çok güzel okumuşmuş.” Cümlesinde birleşik çekimli fiil aşağıdaki anlamlardan hangisini vermektedir?

- A) Olasılık
B) Küçümseme
C) Terk edilmiş alışkanlık
D) Gerçekleşmemiş beklenti

4. “Kitapları dün teslim edecekti.” Cümlesinde aşağıdaki durumlardan hangisi birleşik zamanlı çekim sayesinde oluşmuştur?

- A) Olması beklenmiş fakat olmamış bir durum.
B) Bir işin yapılmasının başka bir işe bağlı olması.
C) Daha önce yapılan artık yapılmayan bir eylem.
D) Bir olayın gerçekleştiğini ön görme.

5. Aşağıdakilerden hangisi birleşik zamanlı bir çekimle oluşacak bir anlam değildir?

- A) Olması veya yapılması istenen bir durumun gerçekleşmemesi.
B) Bir kişinin yaptıklarının küçük görüldüğünün belirtilmesi.
C) Bir kişiyi özlediğimizi gösteren duygu ifadesinin olması.
D) Sürekli yaptığımız bir işten vazgeçmiş olduğumuz belirten ifade.